

bokselskap.no

Bjørnstjerne Bjørnson: *Utvalgte dikt*

Teksten er lastet ned fra bokselskap.no

Bjørnstjerne Bjørnson
Utvalgte dikt

1859–69

□

[Ingerid Sletten](#)

[Over de høje fjelde](#)

[Tonen](#)

[Der ligger et land](#)

[Ja, vi elsker dette landet](#)

[Lokkeleg](#)

[Løft dit hoved](#)

[Holder du af mig](#)

[Norsk sjømands-sang](#)

[Mit følge](#)

INGERID SLETTEN

Ingerid Sletten af Sillegjord
havde hverken sølv eller guld;
men en liden hue af farvet uld,
som hun havde fåt udaf mor.

En liden hue af farvet uld,
havde hverken stas eller fo'r;

men fattigt minne om far og mor,
der skinned langt mer' end guld.

Hun gemte huen i tyve år,
måtte ikke slide den ud!
Så bærer jeg den så glad som brud,
når jeg for alteret går.

Hun gemte huen i tredive år,
måtte ikke skæmme den ud!
Så bærer jeg den så glad som brud,
når jeg for vor Herre står.

Hun gemte huen i fireti år,
hugsede endnu på sin mor,
«vesle min hue, forvist jeg tror,
vi aldrig for alteret står.»

Hun ganger for kisten at tage den,
hjærtet var så stort derved;
hun leder frem til dens gamle sted,
da var der ikke tråden igen.

OVER DE HØJE FJÆLDE

Undrer mig på, hvad jeg får at se
over de høje fjælde?
øjet møder nok bare sne;
rundt omkring står det grønne træ,
vilde så gerne over; –
tro, når det rejsen vover?

Ørnen løfter med stærke slag
over de høje fjælde, –

ror i den unge, kraftfulde dag,
mætter sit mod i det vilde jag,
sænker sig, hvor den lyster, –
ser mod de fremmede kyster!

Løvtunge apal, som intet vil
over de høje fjælde?
sprætter, når somren stunder til,
venter til næste gang, den vil,
alle dens fugle gynger,
ved ikke, hvad de synger; –

den, som har længtet i tyve år
over de høje fjælde, –
den, som ved, at han ikke når,
kender sig mindre år for år –,
hører, hvad fuglen synger,
som du så trøstig gynger.

Sladrende fugl, hvad vilde du her
over de høje fjælde?
rede du fant vist bedre der,
videre syn og højere træer, –
vilde du bare bringe
længsel, men ingen vinge?

Skal jeg da aldrig, aldrig nå
over de høje fjælde?
skal denne mur mine tanker slå,
sådan med sne-is og rædsel stå
stængende der til det sidste, –
blive min dødningkiste?

Ud, vil jeg! ud! – o, så langt, langt, langt

over de høje fjælde!
her er så knugende, tærende trangt,
og mit mod er så ungt og rankt, –
lad det få stigningen friste,
– ikke mod murkanten briste!

Engang, jeg ved, vil det række frem
over de høje fjælde,
kanske du alt har din dør på klem? –
Herre min Gud! godt er dit hjem, –
lad det dog endnu stænges,
og jeg få lov til at længes!

TONEN

I skogen smågutten gik dagen lang,
gik dagen lang,
der havde han hørt slig en underlig sang,
underlig sang.

Gutten en fløjte af selje skar,
af selje skar, –
og prøvde, om tonen derinne var,
derinne var.

Tonen, den hvisked og nævnte sig,
og nævnte sig;
men bedst som han lydte, den løb sin vej,
den løb sin vej.

Tidt, når han sov, den til ham smøg,
den til ham smøg.

Og over hans pande med elskov strøg,

med elskov strøg.

Vilde den fange og vågned brat,
og vågned brat;
men tonen hang fast i den blege nat,
i den blege nat.

«Herre min Gud, tag mig derind,
tag mig derind;
ti tonen har fået mit hele sind,
mit hele sind.»

Herren, han svared: «den er din ven;
den er din ven;
skønt aldrig en time du ejer den,
du ejer den.»

DER LIGGER ET LAND

Der ligger et land mod den evige sne,
i revnerne kun er der vårliv at se.
Men havet går til med historie-døn,
og elsket er landet som mor af søn.

Hun tog os i fanget, dengang vi var små,
og gav os sin saga med billeder på.
Vi læste, så øjet blev stort og vådt;
da smilte den gamle og nikked blot.

Vi sprang ned til fjorden, vi stirrede mod
den askegrå bauta, hvor gammel den stod;
hun stod der end ældre, sa' ingen ting;
men stensatte hauger lå rundt i ring.

Hun tog os ved hånden, og følge hun gav

bort derfra til kirken så stille og lav,
hvor fædrene ydmygt har bøjet knæ,
og mild'lig hun sagde: gør I som de!

Hun strødde sin sne over fjældbratte li,
bød så sine gutter at stå den på ski.
Hun knuste med stormhånd det nordhavs spejl,
bød så sine gutter at hejse sejl.

Hun satte de vakreste jenter i rad
at følge vor idræt med smil og med kvad,
og selv sad hun højt i sin sagastol
og måneskinskåben opunder pol.

Da lød der et fremad! et fremad endnu
på fædrene-mål og med fædrene-hu
for frihed, for norskhed, for Norge hurra!
og fjældene selv roper langt hurra.

Da løsned' begejstringens rullende fån,
da døbttes vi af hendes mægtige ånd,
da stod over fjældet et syn i glød,
som siden os maner indtil vor død.

JA, VI ELSKER DETTE LANDET

Ja, vi elsker dette landet,
som det stiger frem
furet, vejrbidt over vandet
med de tusen hjem.
Elsker, elsker det og tænker
på vor far og mor
og den saganat, som sænker
drømme på vor jord.

Dette landet Harald bjærged
med sin kæmperad,
dette landet Håkon værged,
medens Øjvind kvad;
Olav på det land har malet
korset med sit blod,
fra dets høje Sverre talet
Roma midt imod.

Bønder sine økser brynte,
hvor en hær drog frem;
Tordenskjold langs kysten lynte,
så den lystes hjem.

Kvinner selv stod op og strede
som de vare mænd;
andre kunde bare græde;
men det kom igen!

Vistnok var vi ikke mange;
men vi strak dog til,
da vi prøvdes nogle gange,
og det stod på spil;
ti vi heller landet brænte,
end det kom til fald;
husker bare, hvad som hændte
ned på Fredrikshald!

Hårde tider har vi døjet,
blev tilsidst forstødt;
men i værste nød blåøjet
frihed blev os født.

Det gav faderkraft at bære
hungersnød og krig
det gav døden selv sin ære –
og det gav forlig.

Fienden sit våben kasted,
op visiret fór,
vi med undren mod ham hastede;
ti han var vor bror.

Drevne frem påstand af skammen
gik vi søderpå;
nu vi står tre brødre sammen
og skal sådan stå!

Norske mand i hus og hytte,
tak din store Gud!
landet vilde han beskytte,
skønt det mørkt så ud.

Alt, hvad fædrene har kæmpet,
mødrene har grædt,
har den Herre stille læmpet,
så vi vant vor ret.

Ja, vi elsker dette landet,
som det stiger frem
furet, vejrbit over vandet
med de tusen hjem.

Og som fædres kamp har hævet
det af nød til sejr,
også vi, når det blir krævet,
for dets fred slår lejr.

LOKKELEG.

Kom bukken til gutten,
kom kalven til mor,
kom mjavende katten
i snehvide sko'r,
kom andunger gule,
kom frem ifra skjule',
kom kyllinger små,
som næppe kan gå,
kom duerne mine
med fjædrene fine,
se græsset er vådt,
men solen gør godt,
og tidlig, tidlig er det på sommer'n,
men rop på høsten, så kommer'n!

LØFT DIT HOVED

Løft dit hoved, du raske gut!
om et håb eller to blev brudt,
blinker et nyt i dit øje,
straks det får glans af det høje!

Løft dit hoved og se dig om,
noget er der, som roper: kom! –
noget med tusende tunger,
som om frejdighed sjunger.

Løft dit hoved, ti i dig selv
blåner også et udstrakt hvælv,
hvor der med harper klinger,
jubler, toner og svinger.

Løft dit hoved og sjung det ud,
aldrig kuer du vårens skud;
hvor der er gærende kræfter,
skyder det året efter.

Løft dit hoved og tag din dåb
af det høje, strålende håb,
som over verden hvælver
og i hver livsgnist skælver.

HOLDER DU AF MIG

Holder du af mig,
holder jeg af dig
alle mine levedage;
sommeren var kort,
græsset blegner bort,
kommer med vor leg tilbage.

Hvad du sa' ifjor,
husker jeg iår,
sidder som en fugl i karmen, –
kakker på og slår,
synger lidt og spår
lykke under solevarmen.

Litli-litli-lu,
hører du mig nu,
gutten bagved bjørkehejen?
ordene vil gå,
mørket falder på,
kanske du kan vise vejen.

Sjo – i, sjo – i, hys,
sang jeg om et kys? –
nej, det gjorde jeg vist ikke.
Hørte du det, du?
kom det ej ihu, –
jeg vil lade afbud skikke.

O, godnat, godnat!
drømmen har mig fat,
den om dine milde øjne
og de tause ord,
som af krogen fór, –
o, de vare så forfløjne!

Nu jeg lukker til;
er der mer, du vil?
tonerne tilbage trille,
lokker mig og ler,
vilde du mig mer?
aftnen er så varm og stille.

NORSK SJØMANDS-SANG

Den norske sjømand er
et gennem-barket folke-færd;
hvor fartøj flyde kan,
der er han første mand.
På togt og hjemme her
ved sund og skær og fiske-vær
han har sin Gud i sind
og sætter livet ind.

Her er et folk i krig

for livet uafladelig –
med dyre mande-fald
i kampe uden tal.

Det, som er daglig-dags,
det nævnes ikke netop straks,
og tit er ingen med,
som bringe kan besked.

Men vesle fisker-båd
har båret frem så mangen dåd
af mod og herlig kløgt,
skønt aldrig den blev trykt.

Og mangen sjømands liv
fik dødens krans af tang og siv,
som burde haft i guld
sit navn blant kæmpe-kuld.

Sankt Olavs-korsets ros
ret høvde for en vestlandsk lods,
som redded hundred mænd
og hundred om igen.

Og mangen liden gut,
som red på hvælvet hjem tilslut,
når far var sat ombord,
han burde haft et ord.

Dog Norges høje kyst
er landets eget moder-bryst
med næring og med gråd
ved sønners raske dåd.

I *det* er alting gemt,
og *der* er ej den mindste glemmt

fra Hafurs-fjordens dag,
til ham på sidste vrag.

Det følte hver, som kom
fra rejs igen, og så sig om;
det følte hver, som gik,
i sidste afskeds-blik.

De følte, hvor de fór,
at landets lykke var ombord:
vor ære og vor magt
har hvide sejl os bragt.

*

Hurra for dem idag,
som farer under norske flag!
Hurra for lodsens, som
dem først imøde kom!
Hurra for dem, som ror
sin fisker-båd på hav og fjord!
Hurra for alles lyst:
vor skær-omkranste kyst!

MIT FØLGE

Jeg kører frem gennem stråle-fryd
i søndags-stilhed med klokke-lyd.
Alt løfter solen, fra myg til sæden,
som var den selve alkærligheden.
Og folk forbi mig til kirke køre,
snart stiger salmen for åbne døre.
– Godt mod! Du hilste på fler end mig,
skønt du i skyndingen så det ej.

Jeg har det herligste rejse-følge,
skønt det sig stundom mon listig dølge;
men når du så mig så søndags-glad,
var det, fordi at vi flere sad,
og når du hørte mig dæmpet synge,
de sad i tonen, som i en gyng.

Mig følger en med en sjæl så stor,
for mig hun ofrede alt på jord;
ja, hun, som lo, når min båd blev krænget,
og blev ej bleg under uvejrs-hænget,
ja, hun, imellem hvis hvide arme
jeg kente livets og troens varme.

Se, deri er jeg af snegle-arten,
at huset bærer jeg med på farten,
og den, som tror, det er tungvint bør,
han skulde vide, hvor godt det gør
at krybe ind under taget atter,
hvor hun står lys mellem barne-latter.

Ej måler tankens, ej digtets søn
så høj en hvælving, så dyb en brøn
som fra den himmelske kærlighed
til der, den spejler i vuggen ned.
Ej sjælen lyser, ej hjærtet dugger,
som når dit barn under bøn du vugger.

Hvem ej har kærlighed i det små,
han kan ej mængdens, ej minnets få.
Hvem ej kan bygge sit eget hus,
hvad stort han bygger, går og i grus.
Med sejr fra Moskva til Kartagena

han dør dog ensom på Sankt Helena.

Har først du bygget dig selv et fæste,
så tit du frelser endog din næste; –
skønt børne-hænders og kvinde-værk,
det fæste holder din sjæl så stærk,
at den går hel gennem kamp og fare
og giver mod til den største skare.

Et enkelt hjem bar så tit et land,
når ud det sendte dets frelser-mand,
og mange tusen af hjem det var,
som landet frelst ifra slaget bar.
Og det, som bærer det gennem freden,
er hjemmets puls-slag i travelheden.

Trods alt det fine i fremmed duft,
helt ren alene er hjemmets luft.
Der møder bare det barne-sanne,
og synden kysses ifra din pande;
til hjemmet hist står der åbne døre;
ti derfra kom det, – og did det føre!

Godt mod, du vandrer på kirke-vej!
Du bér for dine, for mine jeg;
ti bønnen bærer et stykke frem
på vejen mellem de tvenne hjem.
– I bøjer ind; jeg må vidre køre,
mens salmen følger fra åbne døre.
– Godt mod! Du hilste på fler end mig,
skønt du i skyndingen så det ej.

Bjørnstjerne Bjørnsons *Utvalgte dikt* er lastet ned gratis fra bokselskap.no